

MUNI
MED

Řízení, ekonomie a právo

Zdravotnické právo a etika zdrav. povolání

BLEP061p
MRPE0411
období: jaro 2022

Ústav veřejného zdraví LF MU
Alena Tobiášová

Ohlašovací povinnost / informace na vyžádání

- Orgány činné v trestním řízení
- Orgány soc. práv. ochrany dítěte
- Matrika
- Zdravotní pojišťovny
- Orgány veřejného zdraví
- Soud v civilním řízení
- Celní úřad
- Státní ústav pro kontrolu léčiv
- Státní úřad pro jadernou bezpečnost
- Správa sociálního zabezpečení
- Zaměstnavatelé pacientů
- Úřad práce (Inspektorát práce)
- Veřejný ochránce práv
- Jiní poskytovatelé ZS, etická komise
- ČLK, ČStK
- Ministerstvo zdravotnictví
- NZIS
- krajské úřady
- ministerstva obrany, vnitra, spravedlnosti
- Obecní úřad obce s rozšířenou působností
- Úřad pro civilní letectví
- ...další

Orgány činné v trestním řízení

(§ 8/1,5 TR)

Státní orgány, **právnícké a fyzické osoby jsou povinny** bez zbytečného odkladu, a nestanoví-li zvláštní předpis jinak, i bez úplaty **vyhovovat dožádáním orgánů činných v trestním řízení** při plnění jejich úkolů...

Nestanoví-li zvláštní zákon podmínky, za nichž lze pro účely trestního řízení sdělovat informace, které jsou podle takového zákona utajovány, nebo na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti, lze tyto informace pro trestní řízení vyžadovat po předchozím souhlasu soudce ...

Judikatur a

Usn. IV. ÚS 2741/17 informace, vyžadované orgány činnými v trest. řízení o pouhé totožnosti hospitalizovaných osob na oddělení, nepodléhají zvláštní ochraně podle § 51 odst. 3 zák. o ZS. Na uvedené informace se tedy nevztahuje mlčenlivost, a proto k jejich sdělení není třeba souhlasu soudu podle § 8/5 TŘ.

Nález II. ÚS 2050/14 ... podávání informací zjištěných při poskytování ZS představuje natolik invazivní zásah do soukromí jednotlivce, že je nezbytné, aby byl posouzen nezávislým a nestranným orgánem, kterým může být pouze soud.

Nepřekážení trestného činu

(§ 367 TZ)

Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin a spáchání nebo dokončení takového TČ nepřekazí ...
překazit TČ lze i jeho včasným oznámením státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu

vraždy, zabití, těžkého ublížení na zdraví, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení, nedovoleného přerušení těhotenství bez souhlasu těhotné ženy, neoprávněného odebrání tkání a orgánů, znásilnění, pohlavního zneužití, týrání svěřené osoby, ...

Neoznámení trestného činu

(§ 368 TZ)

Kdo se hodnověrným
způsobem dozví,
že jiný spáchal
trestný čin
a takový TČ neoznámí
bez odkladu
státnímu zástupci
nebo policejnímu orgánu

vraždy, těžkého
ublížení na zdraví,
mučení a jiného
nelidského a
krutého zacházení,
týrání svěřené
osoby...

**NS 7 Tdo
1116/2012**

Informace, které podléhají povinnosti mlčenlivosti ... , je nutné pro trestní stíhání vyžadovat se souhlasem soudu postupem podle § 8 odst. 5 tr. ř. pouze tehdy, když se na trestný čin nevztahuje oznamovací povinnost podle § 368 tr. zákoníku.

Dosažení účelu trestního řízení může být totiž spojeno s nezbytným zásahem do osobnostních práv poškozeného ... za předpokladu, že to vyžaduje veřejný zájem na objasnění trestného činu a na potrestání jeho pachatele.

Policie ČR / státní zastupitelství

- ✓ vydání a odnětí věci
- ✓ podání vysvětlení
- ✓ osoby hledané / pohřešované
- ✓ totožnost neznámé mrtvoly
- ✓ vyšetření na návykovou látku
- ✓ držitel zbraně
- ✓ nevěrohodnost receptu
- ✓ poskytnutí ZS pacientovi v trestu domácího vězení
- ✓ výslech svědka se zákonnou povinností mlčenlivosti
- ✓ informace o „spolu“pacientech
- ✓ ... další

Sankce za porušení povinnosti mlčenlivosti

Zákon o zdravotních službách

- poruší povinnost mlčenlivosti, vést, uchovávat, nakládat se ZD ...
- umožní nahlížet v rozporu se ZoZS, neprovede záznam ...
 - pokuta až 1 mil. Kč / 500 tis. Kč

Občanský zákoník

- náhrada škody, újmy ...

Trestní zákoník

- TČ neoprávněné nakládání s os. údaji
- TČ neoprávněný přístup k počítačovému systému
- ...

Zákon o ČLK, ČSK, ČLÉK

- povinnost člena vykonávat své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákony
- komory jsou oprávněny uplatňovat disciplinární pravomoc

Zákoník práce

- Náhrada škody
- Ukončení pracovního poměru

Kazuistika – popis případu

Zaměstnankyně nemocnice opakovaně přistupovala do systému elektronicky vedené zdrav. dokumentace v úmyslu získat údaje o zdravotním stavu pacienta, ke kterému neměla profesní vztah.

Zneužila svá přístupová práva, která měla přidělena k plnění pracovních úkolů.

Neoprávněně získané informace užila při výpovědi před soudem ve věci změny výchovného prostředí svého nezl. syna.

Kazuistika - závěr

Přečin neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací dle § 230/1 TZ.

Jednáním podezřelé nevznikla škoda, k trestné činnosti se doznala.

Návrh na potrestání státním zástupcem podmíněně odložen se zkušební dobou v trvání 6 měsíců. Jestliže nepovede řádný život, bude zahájeno trestní stíhání.

V průběhu řízení na návrh zaměstnankyně rozvázán pracovní poměr dohodou se zaměstnavatelem.

ZDRAVOTNICKÁ DOKUMENTACE

Právní úprava

- Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách
- Vyhláška MZ č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci
 - minimální obsah jednotlivých částí ZD
 - součásti ZD
 - zásady pro uchování ZD
 - postup při jejím vyřazování a zničení po uplynutí doby uchování
 - doby uchování ZD

Zdravotnická dokumentace

Soubor informací

- *vztahujících se k pacientovi,
o němž je vedena*

Povinnost vedení zdrav. dokumentace

- *poskytovatel je povinen
vést a uchovávat zdravotnickou
dokumentaci a nakládat s ní podle
zákona o zdravotních službách
a jiných právních předpisů*

Výjimky z povinnosti vést ZD

při poskytování zdravotních výkonů v rámci preventivní péče mimo zdravotnické zařízení není poskytovatel povinen vést zdravotnickou dokumentaci

- *mimo zdravotnické zařízení mohou být poskytovány zdravotní výkony v rámci preventivní péče zaměřené na předcházení onemocnění a jeho včasné rozpoznání, a to na základě povolení uděleného krajským úřadem*

poskytování lékárenské péče v lékárně

Obsah zdravotnické dokumentace

- ✓ identifikační údaje poskytovatele
- ✓ identifikační údaje pacienta, pohlaví pacienta
- ✓ informace o zdravotním stavu pacienta, průběhu a výsledku poskytovaných ZS, dalších významných okolnostech
- ✓ rodinná, osobní, pracovní, sociální anamnéza
- ✓ údaje vztahující se k úmrtí pacienta
- ✓ další údaje podle ZZS / jiných práv. předpisů
 - písemný souhlas s poskytnutím ZS
 - záznam o odmítnutí poskytnutí ZS
 - záznam o dříve vysloveném přání
 - záznam o souhlasu s poskytováním informací ... a jiné

Forma vedení zdravotnické dokumentace

- ✓ v listinné podobě
- ✓ v elektronické podobě
- ✓ kombinace listinné
a elektronické podoby

Způsob vedení zdravotnické dokumentace

- průkazně, pravdivě, čitelně
 - průběžně doplňována
 - jednotlivé zápisy bez zbytečného odkladu
 - opravy novým zápisem
- !** *„nedostatky ve zdrav. dokumentaci nelze přičítat k tíži pacienta“*
(VS Olomouc 1Co 238/2013)

Nahlížení

do

zdravotnické

dokumentace

- ✓ pacient, zákonný zástupce /opatrovník pacienta
- ✓ osoby určené pacientem, zákon. zástupcem, opatrovníkem
- ✓ pěstoun / jiná pečující osoba
- ✓ omezení - záznamy autorizovaných psycholog. metod a popis léčby psychoterapeutickými prostředky pouze v rozsahu záznamu popisu příznaků onemocnění, diagnózy, popisu terapeut. přístupu a interpretace výsledků testů
- ✓ osoby blízké zemřelému pacientovi
 - *v přítomnosti zaměstnance pověřeného poskytovatelem*
 - *nahlížet, pořizovat si její výpisy nebo kopie*

Nahlížení do ZD bez souhlasu pacienta

- osoby se způsobilostí k výkonu zdrav. povolání, JOP, další zaměstnanci poskytovatele
 - ✓ v přímé souvislosti s poskytováním ZS
 - ✓ v rozsahu nezbytně nutném pro výkon povolání
 - ✓ z důvodu splnění úkolů podle ZoZS nebo jiných právních předpisů
 - ✓ při hodnocení správného postupu při poskytování zdravotních služeb
- další osoby taxativně vymezeny ZoZS

Další osoby oprávněné k nahlížení do ZD **bez souhlasu pacienta**

- ✓ správní orgán (přezkoumání lékař. posudku, převzetí ZD, kontrola)
- ✓ zdravotní pojišťovny
- ✓ pro účely sociálního zabezp.
- ✓ SÚKL, SÚJB
- ✓ NZIS
- ✓ soudní znalci ve zdrav. oborech
- ✓ orgán ochrany veřejného zdraví
- ✓ hodnocení kvality, bezpečí, klin. audity
- ✓ Veřejný ochránce práv
- ✓ Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému zacházení
- ✓ inspektoři – inspekce klinic. hodnocení léčivých přípravků
- ✓ patientský souhrn – zdrav. prac. poskytovatele státu EU prostř. příslušného národ. kontakt. místa

Nahlížení do ZD bez souhlasu pacienta

- ✓ Osoby získávající způsobilost k výkonu povolání zdrav. pracovníka / JOP / pedagogové
 - v rozsahu nezbytně nutném pro zajištění výuky
 - jestliže pacient nahlížení prokazatelně nezakázal
 - bez možnosti provádění kopií, výpisů, opisů

M U N I

M E D